

בש"פ 7368/15 - פלוני נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 7368/15

לפני:

כבוד השופט א' שהם

העורר:

פלוני

נ ג ד

המשיבה:

מדינת ישראל

ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי בירושלים,
מיום 22.10.2015, במ"ת 29962-08-15, שניתנה על-
ידי כב' השופטת ש' רנר

תאריך הישיבה:

כ"א בחשון התשע"ה (3.11.2015)

בשם העורר:

עו"ד טל גבאי; עו"ד יהודה פריד

בשם המשיבה:

עו"ד יעל שרף

החלטה

1. לפניי ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי בירושלים (כב' השופטת ש' רנר), במ"ת 29962-08-15, מיום 22.10.2015, בגדרה הוחלט להורות על מעצרו של העורר, עד לתום ההליכים המשפטיים נגדו.

עמוד 1

2. ביום 16.8.2015, הוגש נגד העורר כתב האישום, המייחס לו שורה ארוכה של עבירות מין ואלימות שהוא ביצע, לכאורה, באשתו (להלן: המתלוננת), במשך כ-25 שנות נישואיהם. על-פי כתב האישום, במשך שנות נישואיו עם המתלוננת, נהג העורר לבצע בה מעשי אינוס, סדום ומעשים מגונים, בניגוד להסכמתה; היה מכה אותה באמצעות ידיו ובסבירות, באגרופים ובצביטות; נהג לאיים עליה, כי יפגע בה אם לא תיענה לדרישותיו; השפיל אותה; וביזה את כבודה.

בין יתר המעשים שיוחסו לעורר בכתב האישום, נטען כי בתדירות יום-יומית, הוא הורה למתלוננת להמתין לו בחדר השינה, כשהיא עירומה, עד להגעתו, והיה מכה ומקלל אותה, אם לא עשתה כאמור. לאחר שהגיע לחדר השינה, ביקש העורר שהמתלוננת תענג אותו, וכאשר פעלה המתלוננת כדרישתו, היה העורר צובט אותה, מכה אותה במכת אגרוף או צובט את שפתי איבר מינה, על מנת שהיא תענג אותו בדרך אחרת. עוד נטען, כי בתדירות שבועית, היה העורר מבצע במתלוננת מין אנאלי, תוך שהוא מאיים עליה "שלא תעזי להרוס לי את זה", ובתדירות דו-שבועית הוא נהג לבצע במתלוננת מין אוראלי, תוך שהוא מחייב אותה לבלוע את זרעו, מבלי להוציאו מפיה. עוד נטען בכתב האישום, כי במקרים מסויימים הורה העורר למתלוננת לאפשר לו לקיים יחסי מין עם אחרות, ואף להצטרף, בעצמה, ליחסי מין אלה. במקרה נוסף, דרש העורר מן המתלוננת לקיים יחסי מין עם אדם אחר (להלן: האחר). המתלוננת, כך נטען, ניסתה לשכנע את האחר לקיים עמה יחסי מין, והוא נעתר, רק בפעם השלישית שבה פנתה אליו. בעת שהמתלוננת והאחר קיימו יחסי מין, היה העורר, אף הוא, במיטה, כשהוא עירום, והנחה את המתלוננת כיצד לנהוג באחר, ובשלב מסוים, כשהאחר עדיין נותר בחדר, החדיר העורר את איבר מינו לאיבר מינה של המתלוננת.

כתב האישום ייחס, אפוא, לעורר את העבירות הבאות: אינוס (ריבוי עבירות), לפי סעיף 345(א)(1) בנסיבות סעיף 345(ב)(4) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין); מעשה סדום (ריבוי עבירות), לפי סעיף 347(ב) בנסיבות סעיף 345(א)(1) ו-345(ב)(4) לחוק העונשין; מעשה מגונה (שתי עבירות), לפי סעיף 348(ב) בנסיבות סעיפים 345(א)(1) ו-345(ב)(4) בצירוף סעיף 350 לחוק העונשין; ותקיפה בנסיבות מחמירות (ריבוי עבירות), לפי סעיף 382(ב)(1) לחוק העונשין.

הבקשה למעצר עד תום ההליכים

3. בד בבד עם הגשת כתב האישום, הגישה המשיבה בקשה לעצור את העורר, עד לתום ההליכים המשפטיים נגדו. נטען בבקשה, כי ברשות המשיבה ראיות לכאורה להוכחת המעשים המיוחסים לעורר, ובין היתר: עדויות המתלוננת; עדויות ילדיו של העורר; עדויות של מכרים נוספים, ושל בני המשפחה. עוד נטען, כי קמה בעניינו של העורר עילת מעצר מכוח סעיף 21(א)(1)(ב) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים), שכן העורר נהג, במשך שנים ארוכות, להטיל את מרותו על אשתו, בכוח ובאיומים, וביצע בה מעשי מין ללא הסכמתה, ותוך שהוא מתעלל בה. על רקע זה, טענה המשיבה כי אין תחליף ראוי להפחתת מסוכנותו של העורר, זולת מעצרו עד לתום ההליכים המשפטיים נגדו.

ההליכים בפני בית משפט קמא

4. לאחר שהוצגה בפניו התשתית הראייתית העומדת לרשות המשיבה, קבע בית משפט קמא כי קיימות בעניינו של העורר ראיות לכאורה, להוכחת המיוחס לו בכתב האישום שהוגש נגדו. עוד נקבע, כי קמה בעניינו של העורר חזקת מסוכנות סטטוטורית, אשר נתמכת, בין היתר, בעדויות בני משפחתו של העורר. לכך יש להוסיף, כך לשיטתו של בית משפט קמא, את מערכת היחסים שבין העורר לבין המתלוננת, המקימה חשש משמעותי, כי העורר יפעל לשיבוש הליכי המשפט המתנהלים נגדו. בהמשך, הורה בית משפט קמא על עריכת תסקיר מעצר בעניינו של העורר.

5. ביום 22.10.2015, לאחר שבחן את תסקיר המעצר, הורה בית משפט קמא על מעצרו של העורר, עד לתום ההליכים המשפטיים נגדו. בית משפט קמא ציין, כי שירות המבחן לא בא בהמלצה לשחרור העורר לחלופת המעצר המוצעת על-ידו. שירות המבחן התרשם, כי העורר נעדר גבולות פנימיים, ומתקשה לקבל על עצמו סנקציות משפטיות. עוד עלה מן התסקיר, כי שחרורו של העורר ממעצר, עשוי לחשוף את בני משפחתו להשפעות ולחצים בקהילתם, ולהוות מסר בעייתי ופוגעני עבורם. על רקע הדברים האלה, קבע בית משפט קמא כי אין ליתן בעורר כל אמון, באשר מדובר באדם "מניפולטיבי, שלא יעמוד בהגבלות המוטלות עליו". חיזוק למסקנה זו, מצא בית משפט קמא בהתנהלות העורר לאחר הגשת כתב האישום נגדו, במסגרתה הוא ניסה ליצור קשר עם בני משפחתו.

הערר

6. ביום 1.11.2015, הגיש העורר ערר על החלטתו של בית משפט קמא, במסגרתו נטען כי לא היה מקום להורות על מעצרו של העורר, עד לתום ההליכים. לטענת העורר, שגה בית משפט קמא בעת שהחליט לאמץ את "השורה התחתונה" של תסקיר שירות המבחן, קרי: הימנעות מהמלצה לשחרורו של העורר לחלופת המעצר המוצעת. נטען, בהקשר לכך, כי שירות המבחן הגיע למסקנתו זו, על יסוד העובדה שהעורר כופר במיוחס לו בכתב האישום. תוצאה זו, כך נטען, נוגדת במישרין את חזקת החפות, ממנה נהנה העורר, אשר עדיין לא הורשע בדין. לכך יש להוסיף, לשיטתו של העורר, כי הכחשתו הגורפת, מעוגנת היטב בחומר החקירה. אשר לטענה, כי העורר הפעיל לחצים כלשהם על בני משפחתו, מאז מעצרו, סבור העורר כי אין בה ממש. זאת שכן, במסגרת הפנייה הנטענת לבני משפחתו, ביקש העורר אך ורק להתעניין בשלומם ולהביע את צערו על השלכות התלונה על מצב המשפחה. העורר הוסיף ונטען, כי חלופת המעצר שהוצעה על-ידו היא חלופה ראויה ביותר, באשר חלופה זו מצויה בעיר צפת, בעוד שהמתלוננת מתגוררת בירושלים. כמו-כן, נטען כי מדובר בחלופת מעצר הדוקה, בביתו של אדמו"ר, אשר העורר נתון למרות המלאה.

בדיון שנערך בפניי, ביום 3.11.2015, הבהיר בא-כוחו של העורר, עו"ד טל גבאי, כי אין כל מחלוקת, בשלב זה, בדבר קיומן של ראיות לכאורה, להוכחת אשמתו של העורר. לצד זאת, נטען כי כלל המעשים שיוחסו לעורר בכתב האישום, בוצעו בהסכמתה המלאה של המתלוננת. במהלך הדיון, הביע עו"ד גבאי את הסכמתו להגדלת הערבויות הכספיות ואף הסכים לאיזוק אלקטרוני, ככל שבית המשפט ידרוש זאת.

תגובת המשיבה

7. באת-כוחה של המשיבה, עו"ד יעל שרף, סומכת את ידיה על החלטתו של בית משפט קמא. לטענת עו"ד שרף, מלבד מסוכנותו הרבה של העורר, קיים בעניינו חשש ממשי מפני שיבוש הליכי משפט. עו"ד שרף ציינה, בהקשר זה, כי נפתח נגד העורר תיק במשטרה, בחשד להטרדת עדים ושיבוש מהלכי משפט, ממנו עולה, לכאורה, כי הוא ניסה,

מספר פעמים, ליצור קשר עם בני משפחתו, בעת מעצרו. עו"ד שרף הוסיפה וטענה, כי אין לקבל את טענתו של העורר, בנוגע לתסקיר המעצר בעניינו. זאת, מאחר שהמלצה זו גובשה על בסיס התרשמותו של שירות המבחן מן העורר, במנותק מהכחשתו הגורפת את המיוחס לו. לכך יש להוסיף, כאמור, את המסוכנות הרבה הנשקפת מן העורר, ואת הפגיעה הקשה בשלומם הנפשי של המתלוננת ויתר בני המשפחה, שעלולה להיגרם, באם ישוחרר העורר ממעצר.

דיון והכרעה

8. כלל הוא, כי על מנת להיעתר לבקשה למעצרו של נאשם, עד לתום ההליכים המשפטיים נגדו, על בית המשפט להשתכנע כי מתקיימים בעניינו של אותו נאשם שלושה תנאים מצטברים, הקבועים בסעיף 21 לחוק המעצרים, והם: קיומה של תשתית ראייתית לכאורית להוכחת אשמתו של הנאשם; קיומה של עילת מעצר; והיעדר חלופת מעצר אחרת, באמצעותה ניתן להגשים את מטרות המעצר, בדרך פוגענית פחות בחירותו של הנאשם (בש"פ 5134/14 עודה נ' מדינת ישראל (17.9.2015); בש"פ 5760/15 דעיס נ' מדינת ישראל (3.9.2015); בש"פ 5761/15 טחאן נ' מדינת ישראל (2.9.2015)).

משאין מחלוקת בדבר קיומן של ראיות לכאורה ובקיומה של עילת מעצר, גדר המחלוקת, במקרה דנא, נעוץ בתנאי הנוגע לקיומה של חלופת המעצר. הלכה היא, כי בחינת היתכנותה של חלופת המעצר המוצעת על-ידי הנאשם, טעונה בחינה דו-שלבית. בשלב הראשון, יש לבחון האם תסכון חלופת מעצר כלשהי, ברמה העקרונית, אשר עשויה לאיין או להפיג את מסוכנותו של אותו נאשם. בהינתן תשובה חיובית לשאלה זו, על בית המשפט לבחון, בשלב השני, את מידת התאמתן של חלופות המעצר הקונקרטיות אותן הציע הנאשם, בנסיבות העניין. ציינתי, לא אחת, בעבר, כי טיבה של חלופת המעצר המוצעת על-ידי העורר, נקבעת, בין היתר, מעוצמתה של עילת המעצר העומדת נגדו (בש"פ 8082/12 אברהם נ' מדינת ישראל (23.12.2012); בש"פ 7873/12 פלוני נ' מדינת ישראל (20.11.2012); בש"פ 7792/12 ג'בארין נ' מדינת ישראל (1.11.2012)).

לאחר שבחנתי את הערר שלפניי על נספחיו, והאזנתי לטיעוני הצדדים בדיון, נחה דעתי כי דינו של הערר להידחות. כפי שיפורט להלן, סבורני, כי לא תסכון כל חלופת מעצר, על מנת לאיין או להפיג את מסוכנותו של העורר.

9. אותה מסוכנות נלמדת, בראש ובראשונה, מעובדות כתב האישום שהוגש נגד העורר. מעובדות אלה מצטיירת, לכאורה, תמונה קשה של אלימות מינית, פיזית מילולית ונפשית, שהפנה העורר כלפי אשתו, במשך כ-25 שנות נישואיהם. העורר, כך על-פי כתב האישום, נהג להשליט על אשתו את מרותו, ובדרך זו ביצע בה, בעל כורחה, מעשים מיניים קשים ביותר. ניכר, כי מעשיו, לכאורה, של העורר עברו, במרוצת השנים, תהליך של אסקלציה, הן מבחינת אופיים המיני של המעשים, והן מבחינת האלימות שהפנה העורר כלפי אשתו. לאור הדברים האלה, דומה כי מסוכנותו הגבוהה של העורר מדברת בעד עצמה.

לכך יש להוסיף, כי העורר המשיך וניסה להשליט את מרותו על בני משפחתו, גם לאחר הגשת כתב האישום נגדו, בעת ששהה במעצר. מן החומר שהוגש לעיוני על-ידי המשיבה עולה, כי העורר ניסה, לכאורה, ליצור קשר עם בן מ', בעת שהותו במעצר, בכך שהתקשר אליה 3 פעמים, ובהמשך למספר הטלפון שבביתה. עוד באותו היום, ניסה העורר, לכאורה, ליצור קשר גם עם ביתו הבכורה, ר'. כמו-כן, נטען כי העורר ניסה ליצור קשר גם עם אחד מבניו. בכך יש כדי ללמד, כי קיים בעניינו של העורר חשש ממשי מפני שיבוש הליכי המשפט, וניכר עליו כי אם ישוחרר, ינסה להשפיע

על בני משפחתו, מתוך רצון למלט עצמו מאימת הדין (ראו, בהקשר זה: בש"פ 2848/15 מדינת ישראל נ' מונה (7.5.2015); בש"פ 930/15 בוסקילה נ' מדינת ישראל (10.2.2015); בש"פ 5073/14 מדינת ישראל נ' פלוני (25.7.2014)).

ואם לא די בכך, תסקיר המעצר שהוגש בעניינו של העורר, מצביע, אף הוא, על מסוכנותו הגבוהה של העורר. על-פי תסקיר המעצר, קיים קושי מבחינתו של העורר להציב לעצמו גבולות ולווסת את צרכיו העצמיים, והוא סובל מדחפים מיניים מוגברים ונטייה לתוקפנות, כמו גם מדחפים סדיסטיים ומניפולטיביים. עוד נאמר בתסקיר, כי העובדה שהעורר ניסה ליצור קשר עם בני משפחתו בעת מעצרו, מגבירה, כשלעצמה, את המסוכנות הנשקפת הימנו.

כאן המקום להידרש לטענת העורר, לפיה המלצת שירות המבחן התבססה על הכחשתו הגורפת של העורר את המיוחס לו בכתב האישום. אמת נכון הדבר, כי אין זה ראוי לזקוף לחובתו של הנאשם את העובדה, כי הוא אינו מפנים את חומרת מעשיו ונוטל אחריות על התנהגותו, באשר יש בכך משום פגיעה בחזקת החפות העומדת לו. כפי שציינתי בבש"פ 8128/12 קנזי נ' מדינת ישראל (12.11.2012):

"אין לצפות מנאשם הכופר באשמתו, כי ישנה את עמדתו בפגישה עם שירות המבחן, יזנח את טענות ההגנה העומדות לו, ויודה באשמה המיוחסת לו. אם תתקבל הגישה הדורשת קבלת אחריות כבר בשלב המעצר, כי אז יהא בכך כדי לפגוע בחזקת החפות של הנאשם, תוך הסקת מסקנות לחובתו מעצם כפירתו באשמה, עוד טרם שזו הוכחה בהליך משפטי, שהתקיים לגופו של עניין" (ראו גם: בש"פ 2819/15 פלוני נ' מדינת ישראל (להלן: עניין פלוני)).

כפי שקבעתי, בהקשר לכך, בעניין פלוני, "מקובל עליי כי אין להסיק כל מסקנה בנוגע לרמת מסוכנותו של העורר, על יסוד העובדה שהוא איננו לוקח אחריות על מעשיו".

יחד עם זאת, עיון מעמיק בתסקיר המעצר, שהוגש בעניינו של העורר, מלמד כי שירות המבחן התבסס, לצורך גיבוש עמדתו בדבר שחרורו של העורר לחלופת המעצר, על כלל מאפייניו האישיותיים של העורר, כפי שאלה באו לידי ביטוי בפגישה עימו; על עובדות כתב האישום; ועל דיווחיהם של בני משפחתו, לרבות על דבריה של המתלוננת עצמה. משאלה הם פני הדברים, אין כל בסיס לטענה כי שירות המבחן הביע את המלצתו השלילית, בנוגע לשחרורו של העורר לחלופת המעצר המוצעת, אך ורק על יסוד הכחשתו הגורפת של העורר את המיוחס לו בכתב האישום.

10. על יסוד הנימוקים המפורטים לעיל, דינו של הערר להידחות.

ניתנה היום, כ"א בחשוון התשע"ו (3.11.2015).

ש ו פ ט

